

Dit artikel is verschenen in en geschreven voor het tijdschrift Juridisch up to Date. Het artikel is met veel aandacht en zorgvuldigheid geschreven, maar bevat informatie van algemene aard. Juridisch advies is echter altijd maatwerk. Wint u dus altijd deskundig juridisch advies in. (Lees onze disclaimer).

Jutd 2019/0125 De geschillenregeling nieuw leven ingeblazen

Jutd 2019/0125 d.d. 12-10-2019

Auteur(s): Mr. A.H.B. Bouman, Van Iersel Luchtman Advocaten, 's-Hertogenbosch.

De auteur is veel dank verschuldigd aan de heer mr. A.C. van Campen, advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten te 's-Hertogenbosch, voor zijn commentaar op de conceptversie van dit artikel.

De geschillenregeling voor aandeelhouders is een regeling waaraan de wetgever veel heeft gesleuteld en blijft sleutelen. Een nieuw wetsvoorstel tot wijziging van de geschillenregeling is namelijk in de maak. Daartoe is op 22 augustus 2019 de internetconsultatie voor de Wet aanpassing geschillenregeling en verduidelijking ontvankelijkheidseisen enquêteprocedure gestart. Marktpartijen kunnen tot 22 november 2019 reageren op het concept wetsvoorstel en de concept (memorie van) toelichting daarop. Met dit conceptwetsvoorstel probeert de Minister voor Rechtsbescherming onder meer de geschillenregeling (uitstoting en uittreding van aandeelhouders) te vereenvoudigen. In dit artikel wordt verkend op welke wijze de minister dat probeert te bereiken. Het onderdeel van het conceptwetsvoorstel dat ziet op de voorgenomen wijzigingen van de ontvankelijkheidseisen voor de enquêteprocedure blijven hier buiten beschouwing.

Geschillenregeling voor aandeelhouders

Het is niet ondenkbaar dat tussen ondernemers die hun samenwerking in de vorm van een besloten (of naamloze) vennootschap gieten op enig moment aandeelhoudersgeschillen ontstaan. Dergelijke aandeelhoudersgeschillen kunnen zo erg worden dat dit negatieve gevolgen heeft voor de juridische en financiële gezondheid van de vennootschap. Dit kan bijvoorbeeld een verlamming in de besluitvorming tot gevolg hebben. Dan kan de wens ontstaan om definitief uit elkaar te gaan. Soms wil een aandeelhouder echter niet vrijwillig aandelen opgeven of overnemen. De wetgever heeft daartoe reeds in 1989 een specifiek voor aandeelhoudersconflicten bedoelde geschillenregelingen ingevoerd.¹ Deze geschillenregeling is grotendeels van dwingend recht en is van toepassing op besloten vennootschappen en op naamloze vennootschappen met een besloten karakter.² De geschillenregeling biedt aandeelhouders de mogelijkheid door middel van een uittredings- of uitstotingsvordering via de rechter³ een gedwongen aandelenovername te bewerkstelligen.⁴

Kritiek op geschillenregeling

In de literatuur en de praktijk is kritiek geuit op de geschillenregeling, nu zij niet aantrekkelijk lijkt te zijn voor aandeelhouders om uit een conflict te komen.⁵ Zo duurt het doorlopen van de geschillenregeling erg lang⁶ en ligt de lat voor toewijzing van een uitstotings- en uittredingsvordering erg hoog.⁸ Het is dan ook niet opmerkelijk dat in de literatuur reeds wensen tot aanpassing van de geschillenregeling zijn geuit.⁸ Ook de toenmalige minister heeft bij het wetsvoorstel Flex-BV in 2011 en ook in 2012 onderkend dat de beperkte uitstotingsgrond een goed werkende geschillenregeling in de weg staat en dat de geschillenregeling in breder verband zou worden herzien. Tot een wijziging daarvan is het tot heden echter niet gekomen.⁹

Pas met het onderhavige conceptwetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan dat voornemen en antwoord gegeven op de kritiek uit de praktijk.¹¹ Het conceptwetsvoorstel beoogt de effectiviteit van de geschillenregeling te verbeteren door aanpassingen van zowel de toetsingscriteria voor de toewijzing van de vorderingen van de geschillenregeling als van de procedurele aspecten van deze regeling.¹¹ In het navolgende ga ik eerst in op de huidige uitstotingsregeling en de voorgestelde wijziging. Daarna bespreek ik de voorgestelde versnelde geschillenregeling.

Gedwongen aandelenoverdracht door uitstoting (in het belang van de BV)

Een of meer aandeelhoud(st)ers die alleen of samen minstens een derde van het geplaatst kapitaal verschaft, kan zijn of haar medeaandeelhoud(st)er via de rechter laten uitstoten.¹² Dat kan hij met succes doen als het belang van de vennootschap door gedragingen van de medeaandeelhouder zodanig wordt of is geschaad dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet kan worden geduld.¹³ Indien de rechter de uitstotingsvordering toewijst, dan bepaalt de rechter al dan niet na een deskundigenbericht de (exit-)prijs van de aandelen.¹⁴ Bij een geslaagde uitstotingsvordering wordt de uit te stoten aandeelhouder gedwongen om zijn aandelen aan te bieden aan de eisende aandeelhouder. De eisende aandeelhouder wordt gedwongen om de aandelen over te nemen.¹⁵

Te streng toetsingscriterium voor uitstoting

Uit de praktijk blijkt dat de huidige uitstotingsregeling (te) beperkt toepasbaar is en een uitstotingsvordering dus zelden kan leiden tot een uitstoting. Eén van de redenen daarvoor is dat alleen gedragingen verricht *in de hoedanigheid van aandeelhouder* kunnen leiden tot uitstoting van die aandeelhouder. Deze restrictieve uitleg, inhoudende dat de gedragingen verband moeten houden met het functioneren van de aandeelhouder binnen de vennootschap, volgt uit de parlementaire geschiedenis en wordt dan ook gehanteerd in de rechtspraak.¹⁶ In het voorontwerp van de memorie van toelichting geeft de minister aan dat destijds voor deze beperking van de reikwijdte van de uitstoting is gekozen, omdat andere gedragingen buiten de hoedanigheid van aandeelhouder die schade aan de vennootschap toebrengen ook op andere wijze dan via de geschillenregeling kunnen worden geredresseerd, bijvoorbeeld via een tegen de aandeelhouder ingestelde actie tot verbod of een schadevergoeding.¹⁷

Er zijn verschillende voorbeelden in de rechtspraak te vinden waarin uitstotingsvorderingen niet werden toegewezen, omdat de aan de aandeelhouder gemaakte verwijten (voornamelijk) gebaseerd waren op gedragingen van de aandeelhouder als bestuurder.¹⁸ Vooral in gevallen waarin de aandeelhouder tevens als (statutair) bestuurder fungeert en zich misdraagt, kan het hanteren van dit 'hoedanigheids criterium' een geslaagde uittreding beletten. Daarnaast is het in de praktijk niet altijd duidelijk in welke hoedanigheid een gedraging van een bestuurder tevens aandeelhouder wordt verricht.

Het moet dus steeds gaan om gedragingen in hoedanigheid van aandeelhouder. Een concreet voorbeeld daarvan is het structureel tegenstemmen in de algemene vergadering van aandeelhouders door uitoefening van een vetorecht, wat op zijn beurt bijdraagt aan een impasse binnen de vennootschap.¹⁹ Een aandeelhouder die de vennootschap bijvoorbeeld oneerlijke concurrentie aandoet, kan echter niet zonder meer door een uitstotingsvordering worden getroffen.²⁰ Datzelfde geldt voor een bestuurder-aandeelhouder die bestuurlijk wangedrag vertoont. Door de voorgestelde wetswijziging worden deze gevallen onder het bereik van de uitstotingsvordering gebracht.

De minister komt met dit conceptwetsvoorstel dus terug op het eerder ingenomen standpunt dat het moet gaan om gedragingen in de hoedanigheid van aandeelhouder. Die eis zal op grond van het conceptwetsvoorstel niet meer gelden. De eis wordt dat het moet gaan om gedragingen al dan niet in hoedanigheid van aandeelhouder.²¹ Hiermee wordt dus niet (slechts) een aanscherping of verduidelijking beoogd, maar een ingrijpende wijziging van het voor uitstoting geldende criterium.

De voorgestelde wijziging is ingegeven door de gedachte dat het onwenselijk is dat er moet worden gewacht tot conflicten zich voordoen in de algemene vergadering van aandeelhouders voordat een uitstotingsvordering kan worden ingesteld. De minister meent terecht dat gedragingen van een aandeelhouder al dan niet in hoedanigheid van aandeelhouder, zoals bijvoorbeeld als bestuurder, zodanig schadelijk kunnen zijn dat toepassing van de geschillenregeling noodzakelijk is. In dat kader worden als voorbeelden genoemd de aandeelhouder die oneerlijk concurreert met de eigen vennootschap en de bestuurder-aandeelhouder die bestuurlijk wangedrag vertoont. Die gedragingen schaden het belang van de vennootschap en zouden daarom een uitstoting rechtvaardigen.²²

Gedwongen aandelenoverdracht door uittreding (in het belang van aandeelhouder(sgroep))

De geschillenregeling biedt aandeelhouders ook de mogelijkheid tot het instellen van een uittredingsvordering. Daarmee kan een beknelde aandeelhouder zijn aandelen door andere aandeelhouders verplicht laten overnemen.²³ Dat is mogelijk indien de aandeelhouder door gedragingen van een of meer medeaandeelhouders of de vennootschap zelf zodanig in zijn rechten of belangen is geschaad dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap in redelijkheid niet meer van hem kan worden gevegd.²⁴ Anders dan voor een uitstotingsvordering is het voor het slagen van een uittredingsvordering dus niet noodzakelijk dat sprake is van misdragingen of gedragingen in hoedanigheid van aandeelhouder.²⁵ Het kan ook gaan om gedragingen waardoor een medeaandeelhouder

de vennootschap beconcurrereert via een andere vennootschap²⁶ of een geval waarin een minderheidsaandeelhouder 'verhongert' door het blijven reserveren van dividend.²⁷ Een geslaagde uittredingsvordering heeft tot gevolg dat de gedaagde aandeelhouder verplicht is de aandelen over te nemen en de eisende aandeelhouder verplicht is zijn aandelen te leveren.²⁸ Overigens kan zowel de uittredings- als uitstotingsvordering door de eisende aandeelhouder worden gecombineerd met een jegens de gedaagde aandeelhouder in te stellen schadevergoedingsvordering.²⁹

Te streng toetsingscriterium voor uittreding

Uit de rechtspraak blijkt dat voor het slagen van een uittredingsvordering 'bijkomende zwaarwegende omstandigheden' nodig zijn.³⁰ Hierdoor komt toewijzing van een uittredingsvordering weinig voor.³¹ Zo oordeelde de rechtbank Noord-Holland in 2013 dat een ontslag als bestuurder tevens aandeelhouder dat niet vooraf is gegaan door enige waarschuwing of afspraak waardoor het had kunnen worden voorkomen, zonder bijkomende zwaarwegende omstandigheden niet het uittreden van een aandeelhouder rechtvaardigt.³² Een mogelijke reden waarom deze hoge lat wordt gelegd is dat de huidige uittredingsregeling bepaalt dat het moet gaan om het 'zodanig' schaden van de rechten of belangen van de aandeelhouder die wenst uit te treden dat het voortduren van zijn aandeelhouderschap niet meer van hem kan worden gevergd. In het voorontwerp van de memorie van toelichting worden daarnaast twee uitspraken genoemd waar zwaarwegende omstandigheden niet worden vereist door de rechter.³³ Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat er ten aanzien van het bij een uitstotingsvordering te hanteren toetsingscriterium rechtsonduidelijkheid- dan wel onzekerheid bestaat, vanwege niet consistente rechtspraak.³⁴

In ieder geval is duidelijk dat de hoge lat voor toewijzing van een uittreding onwenselijk is. De uittreding is namelijk bedoeld als een adequate exit voor een beknelde minderheidsaandeelhouder en een (te) hoge lat maakt dat niet mogelijk. Om deze reden wordt in het conceptwetsvoorstel het criterium voor uittreding vereenvoudigd. Het criterium wordt (slechts) dat een aandeelhouder die onredelijk in zijn belangen wordt geschaad door de medeaandeelhouders of de vennootschap, kan uittreden. Voldoende is dat het gedrag van de medeaandeelhouders of de vennootschap in strijd is met de redelijkheid en billijkheid ofwel onredelijk is tegenover de uit te treden aandeelhouder.³⁵

Uit het voorontwerp maak ik op dat het in de rechtspraak gehanteerde criterium van 'zwaarwegende omstandigheden' niet slechts als onwenselijk, maar ook als juridisch onjuist wordt gezien.³⁶ In het voorontwerp wordt namelijk uitdrukkelijk aangegeven dat de huidige toets voor uitstoting minder zwaar is dan de afweging of 'zwaarwegende omstandigheden' aanwezig zijn. Met de aanpassing wordt dan ook verduidelijkt dat de lat voor uittreding beduidend lager ligt dan de (hoge) lat die in de rechtspraak wordt gelegd. Wel blijft gehandhaafd dat het moet gaan om het 'zodanig' schaden van rechten of belangen van de aandeelhouder.

Versnelde of vereenvoudigde geschillenregeling na oordeel van wanbeleid in enquêteprocedure

Het conceptwetsvoorstel bevat tevens een voorstel tot invoering van een versnelde of vereenvoudigde geschillenregeling. Deze geschillenregeling kan bij de Ondernemingskamer worden doorlopen direct nadat de Ondernemingskamer het oordeel van wanbeleid (of onjuist beleid) heeft uitgesproken. De achtergrond van dit voorstel is het volgende. De Ondernemingskamer is niet bevoegd om een definitieve aandelenoverdracht te bevelen, ook niet indien uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van wanbeleid (van de misdragende aandeelhouder). In een enquêteprocedure kan wel een overdracht van aandelen worden verzocht, maar enkel als tijdelijke voorziening.³⁷ Naar huidig recht dient een aandeelhouder na een enquêteprocedure dus alsnog een aparte dagvaardingsprocedure bij de rechtbank te starten om een gedwongen uitstoting of uittreding te bewerkstelligen.

De minister acht dit terecht niet efficiënt. Daarom introduceert het conceptwetsvoorstel een versnelde geschillenregeling (voor uitstoting en uittreding). Deze versnelde geschillenregeling staat open voor de aandeelhouder(s) die de enquêteprocedure verzocht heeft en de overige aandeelhouder(s) die onderwerp is van de enquêteprocedure. De na het oordeel van wanbeleid in te stellen uittredings- of uitstotingsvordering wordt behandeld door de Ondernemingskamer, in plaats van de rechtbank.³⁸ Het voordeel daarvan is dat de Ondernemingskamer zich reeds heeft verdiept in het betreffende geschil in het kader van de enquêteprocedure. Daarnaast is hoger beroep in dat geval niet mogelijk, zodat er sneller dan via de normale geschillenregeling een onherroepelijke veroordeling tot aandelenoverdracht kan worden verkregen.³⁹ De gewone geschillenregeling bepaalt dat een uitstotings- of uittredingsvordering in eerste aanleg bij de rechtbank moet worden ingesteld en dat tegen de uitspraak van de rechtbank hoger beroep open staat.

Indien deze voorgestelde versnelde geschillenregeling in de wet komt, zal in mijn optiek het belang van enquêtegerechtigden om na een onderzoek toch de tweede fase van de enquêteprocedure in te gaan en het verzoek tot het laten vaststellen van wanbeleid te doen, worden vergroot. Daar komt bij dat zowel de versnelde uittredings- als uitstotingsvordering kan worden gecombineerd met een jegens de gedaagde aandeelhouder in te stellen schadevergoedings vordering als die laatste tevens onrechtmatig heeft gehandeld.⁴⁰ Vanzelfsprekend vergroot dit ook de aantrekkelijkheid van een enquêteprocedure voor ruziënde aandeelhouders.

Conclusie

Met het conceptwetsvoorstel wordt beoogd de criteria voor het slagen van een uitstotings- en uittredingsvordering te versoepelen. Indien het uiteindelijk komt tot een wetwijziging die in lijn is met dit conceptwetsvoorstel, zal de rechter minder strenge eisen stellen aan een uitstotings- en uittredingsvordering. Dat kan de waarde van de geschillenregeling in de praktijk vergroten, maar of dat zo is, zal in de praktijk nog moeten blijken. In ieder geval is duidelijk dat de huidige ontwikkeling in de rechtspraak wat betreft uittredingsvorderingen niet in lijn is met de bedoeling van de geschillenregeling. Al met al lijkt met de voorgestelde wijzigingen terecht een stap tot vergroting van de praktische waarde van de geschillenregeling te worden gemaakt.

- NOOT 1 Afdeling 1 van Titel 8 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 2:335 en verder BW); zie voor een uiteenzetting van de historie van de geschillenregeling Roest, in: Groene Serie Rechtspersonen 2018, afdeling 1 Boek 2 BW, aantekening. 1.1 tot en met 1.4.
-
- NOOT 2 Zie voor de vereisten voor toepasselijkheid van de wettelijke geschillenregeling op de naamloze vennootschap (met een besloten karakter): artikel 2:335 lid 2 BW. Het bestaan van een dwingendrechtelijke geschillenregeling laat onverlet dat NV's en BV's een contractuele of statutaire geschillenregeling (of arbitrageregeling) kunnen hebben. In dat geval gaat die regeling voor, zie ook artikel 2:337 BW; Van Solinge & Nieuwe Weme, Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. 2. Rechtspersonenrecht. Deel II. De naamloze en besloten vennootschap, Deventer: Kluwer 2009, nr. 700.
-
- NOOT 3 Van de statutaire vestigingsplaats van de besloten of naamloze vennootschap. Hoger beroep kan alleen worden ingesteld in bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam.
-
- NOOT 4 De geschillenregeling bevat tevens de regeling omtrent een gedwongen overgang van stemrecht op aandelen ingeval vruchtgebruikers of pandhouders van aandelen stemgerechtigd zijn (artikel 2:342 BW). Daarnaast bevat Boek 2 BW het enquêterecht als extra mogelijkheid van conflictoplossing. Via die weg kan een aandeelhouder overigens een slechts tijdelijke aandelenoverdracht bewerkstelligen (zie artikel 2:356 sub e BW). Volledigheidshalve wijs ik nog op de uitkoopregeling van artikel 2:92a/201a BW, die een 95%-aandeelhouder de bevoegdheid geeft om de resterende 5%-aandeelhouder(s) uit te kopen.
-
- NOOT 5 Zie onder meer Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II 2009/701; Roest, in: Groene Serie Rechtspersonen 2018, afd. 1 Boek 2 BW, aant. 1.2; Driessen, 'De geschillenregeling revisited', Ondernemingsrecht 2003, p. 581 e.v. en Voorontwerp MvT Wet aanpassing geschillenregeling en verduidelijking ontvankelijkheidseisen enquêtetprocedure, p. 3 en 4 waaruit volgt dat de geschillenregelingprocedure weinig wordt gevoerd.
-
- NOOT 6 Ondanks de wijziging van enkele procedurele aspecten door de invoering van de wet Flex-BV in 2012, zie ook Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II 2009/700 en 712.
-
- NOOT 7 Zie o.m. Voortgangsbrief modernisering ondernemingsrecht d.d. 20 december 2018, p. 7, Van Schilfgaarde, Van de BV en de NV, Deventer: Wolters Kluwer 2017, par. 114, Schreurs, 'De herziene geschillenregeling en de lange weg naar een vennootschappelijk scheidingsrecht', WPNR 2017/7158, par. 6 en Schouten, 'Het empirisch onderzoek naar het enquêterecht en de toekomst van de geschillenregeling', Ondernemingsrecht 2009/126, par. 1.2 en 4.4.
-
- NOOT 8 Schreurs, 'De herziene geschillenregeling en de lange weg naar een vennootschappelijk scheidingsrecht', WPNR 2017/715; zie voor een overzicht Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II 2009/707 en Leijten, 'Tien jaar uitkoop- en geschillenregeling (II) Deel 2', Ondernemingsrecht 1999, p. 236 e.v. en de verwijzingen aldaar.
-
- NOOT 9 Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II 2009/707 onder verwijzing naar Kamerstukken II 2006/07, 31058, nr. 3, p. 17.
-
- NOOT 10 Voorontwerp Memorie van Toelichting (MvT), p. 4.
-
- NOOT 11 Voorontwerp MvT, p. 7.
-
- NOOT 12 Artikel 2:336 lid 1 BW; vergelijk Rechtbank Breda (voorzieningenrechter) 12 augustus 2009, ECLI:NL:RBBRE:2009:BJ5250.

-
- NOOT 13 Dit criterium maakt duidelijk dat enkel hinderlijk of zelfs onaanvaardbaar gedrag van een aandeelhouder op zichzelf nog geen reden om hem als aandeelhouder uit te stoten, vgl. Kamerstukken II 1984/85, 18905, nr. 3, p. 17.
-
- NOOT 14 Artikel 2:339 BW en artikel 2:340 BW.
-
- NOOT 15 Artikel 2:341 lid 1 BW.
-
- NOOT 16 Zie ook Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II* 2009/707; Kamerstukken II 1984/85, 18905, nr. 3, p. 16-17.
-
- NOOT 17 Voorontwerp MvT, p. 8 onder verwijzing naar Kamerstukken II 1984/85, 18905, nr. 3, p. 16-17.
-
- NOOT 18 Voorontwerp MvT, p. 8, onder verwijzing naar onder meer Rb. Leeuwarden (voorzieningenrechter) 30 juni 2010, ECLI:NL:RBLEE:2010:BN0523.
-
- NOOT 19 Zie bijv. Hoge Raad 13 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU4969 en Hof Amsterdam (Ondernemingskamer) 30 maart 2010, ECLI:NL:GHAMS:2010:BM4350.
-
- NOOT 20 Zie ook Van den Muijsbergh & Koster, Sdu Commentaar Burgerlijk Wetboek 2019, commentaar op artikel 2:336 BW, aant. C.4.1. onder verwijzing naar de andersluidende overweging(en) van de rechtbank Amsterdam 28 maart 2001, ECLI:NL:RBAMS:2001:AG3891; zie ook Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II 2009/707.
-
- NOOT 21 Dit brede(re) criterium gaat ook gelden voor de vordering tot overname van stemrecht jegens een stemgerechtigde vruchtgebruiker of pandhouder, zie Voorontwerp MvT, p. 9; vgl. artikel 2:342 BW; zie voor een voorbeeld van een dergelijke vordering Rb. Amsterdam 4 mei 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:5819, waaruit volgt dat een vordering ex artikel 2:342 BW niet snel zal worden toegewezen.
-
- NOOT 22 Voorontwerp MvT, p. 9.
-
- NOOT 23 Artikel 2:343 e.v. BW; ook bij een geslaagde uittredingsvordering zal de rechter de prijs van de aandelen bepalen, zie artikel 2:343 lid 2 BW.
-
- NOOT 24 Artikel 2:343 lid 1 BW.
-
- NOOT 25 Bulten, in: Tekst & Commentaar BW 2019, commentaar op artikel 2:343 BW, aant. 2; Van Schilfgaarde 2017, par. 115 en de verwijzingen aldaar.
-
- NOOT 26 Bulten, in: Tekst & Commentaar BW 2019, commentaar op artikel 2:343 BW, aant. 2 onder verwijzing naar Kamerstukken II 2006/07, 31058, nr. 3, p. 108.
-
- NOOT 27 In een dergelijk geval kan de aandeelhouder overigens ook opkomen tegen onredelijke besluiten tot dividendreservering.
-
- NOOT 28 Artikel 2:343a lid 1 BW.
-
- NOOT 29 Artikel 2:336 lid 5 BW en artikel 2:343 lid 2 BW.
-
- NOOT 30 Ik sluit niet uit dat dit komt door op elkaar voortbordurende rechtspraak.
-
- NOOT 31 Aldus Voorontwerp MvT, p. 9 en de verwijzingen aldaar.
-
- NOOT 32 Voorontwerp MvT, p. 9 onder verwijzing naar Rb. Noord-Holland 8 mei 2013, ECLI:NL:RBNHO:2013:CA1158.
-
- NOOT 33 Voorontwerp MvT, p. 9 onder verwijzing naar Rb. Overijssel 27 september 2017, ECLI:NL:ROOVE:2017:3846 en Rb. Noord-Holland 5 februari 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:1277.
-
- NOOT 34 Zo ook Voorontwerp MvT, p. 10.
-
- NOOT 35 Voorontwerp MvT, p. 9.
-
- NOOT 36 Vgl. Voorontwerp MvT, p. 10.
-

NOOT 37 Zie artikel 2:356 onder d BW; uiteraard kan een (dreiging van een) enquêteprocedure een
aandeelhouder wel bewegen om mee te werken aan een aandelenovername.

NOOT 38 Van de uitspraak van de Ondernemingskamer staat overigens uitsluitend cassatie bij de
Hoge Raad open. Er is dan geen mogelijk om in hoger beroep te gaan.

NOOT 39 Voorontwerp MvT, p. 14 en 15.

NOOT 40 Artikel 2:336 lid 5 BW en artikel 2:343 lid 2 BW.
